

VOÛ FOREVER

STIJN VANDERHAEGHE

FOTOGRAFIE

STEFAN TEMMERMAN

“vdb.. ‘De wielersport
heeft me gemist.
Laat me maar
weer meedraaien
in dat **circus**,
ik heb er zin in.’

februari 2003

KUNST EN KOERS

Acryl versus Algipan. Teksten versus tubes. Klei versus kassei. Cartoon versus carbon. Veel verder kunnen twee eigenwijze werelden niet uit elkaar liggen. Toch komen ze in dit boek samen. In perfecte harmonie zowaar. Als een soort ultieme koppeltijdrit, de Trofeo Baracchi *revisited*. De lijm die dat mogelijk maakt, is dan ook bijzonder sterk. Hij heet Frank Vandenbroucke.

Tien jaar na zijn plotse dood in het Senegalese Saly spreekt VDB (06/11/1974–12/10/2009) nog steeds enorm tot de verbeelding. En dat mag je behoorlijk letterlijk nemen. In *VDB Forever* brengen 34 kunstenaars en 34 auteurs – één voor ieder levensjaar – op gepaste wijze hulde aan de *pédaleur de charme* bij uitstek. Maar staar je vooral niet blind op het begrip hulde. Wat voor je ligt, is tezelfdertijd een ode en een elegie. Natuurlijk doet het ontzettend veel deugd om Vandenbroucke, vervuld van wankele weemoed, nog eens als mythische held afgebeeld te zien. Zot van glorie in al zijn verschijningsvormen. Maar het doet minstens evenveel pijn om wederom keihard met de meedogenloze achterkant van zijn succes geconfronteerd te worden. Moe getergd van miserie. De even onophoudelijke als onverbiddelijke titanenstrijd der triomf en tragedie. Zowel in de kunst als in de koers een onuitputtelijke bron van inspiratie.

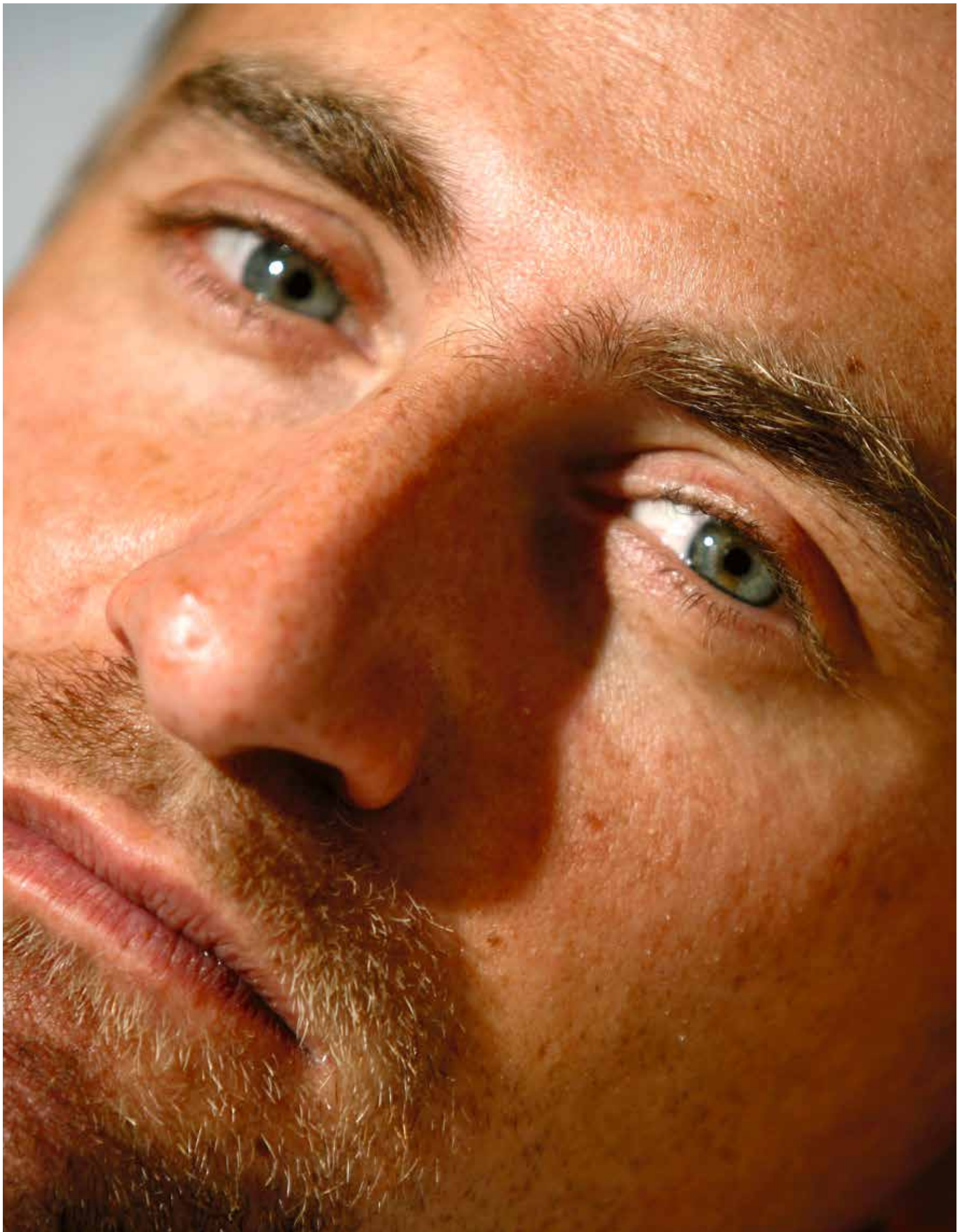
Noch vormelijk noch inhoudelijk werden restricties opgelegd voor dit boek. Alles kon, alles mocht. Vrijheid blijheid. Het vleugje anarchie en rock-'n-roll waar Frank zelf nooit vies van geweest is. Kopmanlogica. Sommigen zien in VDB onverminderd een wielerheld met (half)goddelijke status, misschien wel de klassecoureur die ze zelf ooit hoopten te worden. Persoonlijkheid gekoppeld aan panache en een soepele pedaaltred. Fluitend fietsend tegen de stroom in. Anderen typeren hem dan weer vooral als de stilaan radeloze gevangene van zijn eigen donkerste demonen. Vernederd verzuipend in een zee van wanhoop. De waarheid zal zoals steeds wel ergens in het midden liggen, maar dat levert zelden spraakmakende creaties of teksten op. En laat dat laatste nu net zijn waar dit boek bol van staat.

Algipan voor de ziel. 'VDB Forever' kalkten Franks vurigste supporters destijds hondstrouw op het meedogenloze macadam. Het enige dat ooit *middle of the road* was in het veel te korte leven van Vandenbroucke... *VDB Forever* zal geheid zowel de koers- als de kunstliefhebber bekoren.

Veel kijk- en leesplezier,
Stijn Vanderhaeghe

“vdb.. ‘Om met een gerust
gemoed een titelstrijd aan
te gaan, is een optimale
conditie noodzakelijk.
Daarom paste ik vorige
week. Afgaan is niet
mijn **stijl.**’

januari 1992

Inhoud

Kunst en koers	7	Bart Simoens (Seamoose)	120
Johan Tahon	12	Hugo Camps	122
Helmut Lotigiers (Helmut Lotti)	14	Nick Andrews	125
Johnny Maeschalck	16	Bert Wagendorp	126
Stan Lauryssens	20	Giovanni Winne	131
Johan Devrome	31	Luc Dufourmont	134
Rik Torfs	34	Jan Van Imschoot	139
Caryl Strzelecki	36	Geert Noels	140
Eddy Vermeulen (Ever Meulen)	39	Yves Velter	142
Koen Strobbe	40	akim a.j. willems	144
Peter Van Heirsele (Herr Seele)	42	Jan De Cock	148
Luuk Gruwez	44	Ann De Craemer	151
Luc Cannoot (Lucas Cann)	48	Werner Mannaers	155
Wim Chielens	52	Jos Pierreux	156
Joris Vermassen (Fritz Van den Heuvel/dr. Fritz) ..	55	Kristof Santy	160
Hans Vandekerckhove	56	Maarten Inghels	162
Philippe Delzenne	59	Fred Bervoets	167
Rodrigo Beenkens	60	Christophe Vandegoor	168
Louis van Dievel	66	Piet Goddaer (Ozark Henry)	174
Nico Vaerewijck	69	Deborah Nyst	180
Frow Steeman	72	Roger De Maertelaere	182
Carl Bertelee	74	Jan Bucquoy	185
Hannes D'Haese	79	Timothy Begijn (Begijn Le Bleu)	188
Jos Verlooy (Elvis Peeters)	81	Eleni Debo	192
Serge Baeken	85	Steve Van Bael	197
Randall Casaer	86	Freek Neyrinck	198
Kris Van Steenberge	88	Merijn Casteleyn	202
Piet Baete	90	Dirk Dhaenens (Derek)	210
Karl Meersman	93	Carl Huybrechts	212
Willie Verhegghe	94	Denis De Gloire	214
Thomas Daem (Puncheur)	100	Matthieu Ronsse	217
Geert De Kockere	104	Stijn Vanderhaeghe	218
Pieter jan Martyn	108	Sanne Vanden Berghe (Volja Tattoo)	225
Mart Smeets	111	Palmares	226
Carl Cambré (Charel Cambré)	117	Bronnenlijst	237
Delphine Lecompte	118	Dankwoord	238

Johan Tahon

VDB/GODENKIND

Het heroïsche en de dramatiek komen samen in onze held
Frank Vandenbroucke.

310 cm hoog — gips voorafgaand aan een bronzen versie

De beelden van **Johan Tahon** (54) veruitwendigen zich als vormelijke wezens die een bepaalde geestestoestand verbeelden, de geestelijke gedaanten van de mens.

Het zijn vervormde gestalten, komend uit de wereld van het onbewuste en het ongekende, die toch het menselijk lichaam of een afgeleide als basisvorm behouden.

Op die manier communiceert hij als beeldhouwer met zijn aanschouwers. De buitengewone kracht waarmee het werk zowel de kunstenaar als de toeschouwer confronteert met de *condition humaine*, getuigt van groots en oorspronkelijk kunstenaarschap.

Helmut Lotigiers (Helmut Lotti)

GOEDENKIND OP PODIUM

Je staat daar mooi, Frank, op je podium. Mijn beeldhouwende vriend Johan Tahon heeft jou op dat podium gezet omdat, zo zegt hij, een gekwetst genie daar recht op heeft, omdat het publiek een held nodig heeft en omdat de mooiste helden kwetsbaar zijn.

Je was kwetsbaar, Frank. Daarom heeft het beeld ook geen armen. Omdat jij ergens machteloos was. Machteloos tegenover je eigen drang tot excelleren op welke manier dan ook. Toch ging dat excelleren niet ten koste van alles, in tegenstelling tot wat mensen misschien zouden kunnen denken door de vreemde, grappige en bovendien allemaal echt gebeurde verhalen over jou. Je liet inderdaad mensen alles voor jou doen, waardoor de indruk zou kunnen ontstaan dat je een zonnekoning was die enkel zichzelf belangrijk vond. Maar zo heb ik jou helemaal niet gekend.

Onze eerste ontmoeting was in je ouders' hostellerie in Ploegsteert, waar we samen voor de krant geïnterviewd zouden worden na een kort fietstochtje. Ik had in die periode geen tijd om te sporten en was volledig uit conditie. Hoewel we langs de Kemmelberg reden, voelde je geen enkele drang om mij te laten afzien door mij er toch over te laten rijden. Wij waren namelijk al vanaf seconde één van de tocht een serieus gesprek over het leven aan het voeren.

Je had net een punt gezet achter je relatie met Clotilde, wat zowel mensen uit je directe omgeving als collega-wielrenners een onverstandige beslissing vonden, omdat iedereen Clotilde een ideale wielrennersvrouw vond. Ze zorgde voor jou en jij moest enkel fietsen. Ik zal nooit vergeten wat je toen tegen me zei: 'Ik heb geen wielrennersvrouw nodig, ik wil een vrouw waar ik zoveel van hou dat ik weet dat ik haar niet zal ontgoochelen. En dat kan ik Clotilde niet geven. Ik wil het haar trouwens ook niet aandoen dat ze eerst tien jaar van haar jonge leven voor mij opoffert, om dan na mijn carrière door mij in de steek gelaten te worden. Zo'n hypocriete profiteur wil ik niet zijn.'

Zo ken ik jou, Frank, en zo heeft Johan Tahon jou ook afgebeeld. Met een zachte, vriendelijke en zelfs wat introverte blik naar de mensen, vanop je podium. Je was veel te getalenteerd om niet te fietsen, maar veel te intelligent en complex om enkel maar te fietsen. In je hoofd was jij geen wielrenner. Je was een romanticus pur sang, een overgevoelige, filosofische ziel en een frivole stilist die met zijn energie geen blijf wist. Die energie zit ook in het beeld van Johan, die sierlijke, slangachtige boog in je lichaam, die tegelijk wat nonchalant aandoet.

Je kon niet tegen je verlies, zegt men. Toen we bij mij thuis een partijtje zaten te dammen, waar jij naar verluidt geweldig goed in was, won ik. Gelukkig maar, want ik kon toen nog veel slechter tegen mijn verlies dan jij. Ik sputterde dan ook tegen toen jij een revanchespel wou (ook wel een beetje om je te jennen). Maar je kreeg het revanchespel van mij en je won. Toen wou je er nog een, maar ik zei: 'Zouden we het niet beter zo laten?' Je keek me met die guitig lachende, felblauwe ogen aan en antwoordde: 'Ik versta je!' Je drong ook niet meer aan en lachte me niet uit. Je begreep dat dat belangrijk was voor mij.

Je hield van kicks. We maakten ooit een ritje in je gele Ferrari aan de Ringvaart in Merelbeke. Ik had nog nooit in een Ferrari gezeten en vond het dus interessant. Het voelt als rijden in een gocart met een koetswerk errond. Op een bepaald moment begon je heel erg op te trekken, maar toen je zag dat ik bang werd, vertraagde je onmiddellijk. Macho's met een fout karakter zouden het gaspedaal nog wat dieper ingeduwd hebben.

Dit zijn van die kleine, onbeduidende anekdotes die hier misschien niet eens thuishoren. Maar ik wil ze toch absoluut kwijt, omdat we elders in dit boek ongetwijfeld veel heroïsche verhalen over de epische opkomst en ondergang van het fenomeen VDB gaan lezen, en verhalen gebaseerd op kennis van derden. Maar dit verhaal gaat over Frank, de jonge gast bij wie het plezant toeven was. Omdat ik jou dat verschuldigd ben.

Waren wij vrienden? Ik durf dat niet te zeggen, want een echte vriend zou jou snel en duidelijk met je problemen en de waarheid geconfronteerd hebben. Dat heb ik niet gedaan, ik ben naarmate de ellende in je leven toenam, langzaam ongemerkt op de achtergrond verdwenen en daar ben ik nog steeds niet mee in het reine, want dat is niet het soort vriend dat ik wou zijn. Zeker niet omdat ik weet dat je een hart van goud had. Maar ik had waarschijnlijk niet kunnen helpen, hoewel ik er toch wel een paar keer was op moeilijke momenten. Het deed dan pijn om jou zo te zien.

Ik koester het feit dat we elkaar nog teruggezien hebben voor je stierf, dat ik je nog kon uitnodigen op een concert en dat ik daar speciaal voor jou nog eens 'Bohemian Rhapsody' kon zingen. Dat wou je mij altijd horen zingen als er een karaoke-installatie in de buurt was. Je zong zelf ook graag en ik weet nog dat je fan was van Craig David. Ook dat was weer een duidelijk romantische keuze. Je was rock-'n-roll, maar te gevoelig voor deze wereld.

Frank, mijn vriend Johan Tahon heeft je armenloos afgebeeld omdat je weerloos was, maar ook omdat het refereert aan oude beelden van Griekse goden en halfgoden. Want voor het publiek was en blijf je een halfgod. Dus sta je op dat podium op je plaats. Ondanks alles heb je gewonnen. Maar wij hebben jou verloren, Frank. Daarom doet het deugd en pijn tegelijk dat je zo vriendelijk naar ons kijkt.

Johnny Maeschalck

L'IMMAGINE È TUTTO

Mag het een foto zijn?
Het sprekend beeld.
Zo belangrijk.
Van analoog tot digitaal.
Frank en zijn beeld.
Zijn imago.
Gevangen in deze foto.
Na een diepe val.
De tristesse achtergelaten.
Nog maar eens.
Onder de toren.
Tussen twee reeksen.
Geen pose.
Naturel.
Frank.
Star quality.
Rebelse hobbeligheid.
Italiaans.
Branie bij hopen.
Il Bimbo d'Oro.
Francesco del Ponte.
In Cinelli.
De laatste keer.
Pizza Verona.
Occhiali da sole.
Piccola barba.
Taalversterkend.
L'immagine è tutto.
Védébé.

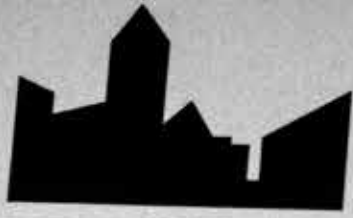
Johnny Maeschalck (67) is advocaat aan de Brusselse balie sinds 1975. Hij geldt als 's lands meest gerenommeerde sportadvocaat. Hij is ook professor sportrecht aan de VUB en geeft in die hoedanigheid ook gastcolleges. Sinds kort stelt hij ook tentoon als wielervederfde fotograaf.

Ploegsteert

Stan Lauryssens

EEN MOOI VERHAAL, ECHT GEBEURD

Kom, volg mij, wij stappen in de teletijdmachine van professor Barabas en worden teruggeflitst naar het begin van de jaren '70 van de vorige eeuw. De hoofdredacteur van het weekblad *Panorama* zocht een 'vliegende reporter' om echte interviews af te nemen van de bekendste Vlaamse wielrenners van toen: Eddy Merckx, Roger De Vlaeminck, Walter Godefroot, Herman Van Springel, noem maar op. Goed betaald en vele maanden werkzekerheid. Da's iets voor mij, dacht ik: in die tijd – de gouden jaren van de flandriens – was ik een soort langharig, werkschuw tuig, een *'soixante-buitard'* of halvelingse getuige van de studentenrevolte van mei '68. Al beperkte de revolutie zich in Antwerpen, mijn thuisstad, tot het stuksmijten van bierglazen in de vroege ochtenduren, waarna we in groep tegen de gevel van de kathedraal plasten. Mijn haar groeide tot op mijn schouders. Ik droeg een broek met olifantenpijpen.

'Ken je iets van wielrennen', vroeg de hoofdredacteur.

'Ik heb zelf gekoerst, bij ons in 't dorp', zei ik. 'Voor mijn twaalfde verjaardag kreeg ik een fiets met alles erop en eraan: een rinkelbel, slijkvangers, een *porte-bagage*, een koplamp met een dynamo die tegen het voorwiel sleepte en zo'n zeurend, ratelend geluid maakte, allemaal ballast en overbodige luxe. Ik wilde geen fiets met alles erop en eraan, ik wilde een fiets met niets erop en eraan, zoals de baanfiets waarmee Stan Ockers zich doodreed in 't Sportpaleis. Ik zaagde de *porte-bagage* in stukken en schroefde de rinkelbel, koplamp, slijkvangers en zelfs de remmen eraf en reed wedstrijdjjes voor miniemen met een *blote* fiets die met touw en ijzerdraad aan elkaar hing. Nooit heb ik een koers gewonnen, ik was niet goed genoeg om koersen te winnen, maar ik reed mijn rondjes en in gedachten vloog ik sneller bruggen en hellingen op dan het Spaanse klimmertje dat in 1959 de Ronde van Frankrijk won.'

Stan Lauryssens (73)

maakte begin jaren zeventig carrière als journalist alvorens als auteur door te breken. In 1973 debuteerde hij met het wielercultboek *De flandriens*. Met *Dalí en ik* uit 1998 schreef hij een onvervalste internationale bestseller.

Onder eigen naam begon ik als wielerverslaggever.

‘Krijg ik een voorschot op mijn interviews?’, vroeg ik. Ik was geen romanschrijver, ook geen dichter. Mijn eerste wielergesprek als ‘vliegende reporter’ vond plaats op een donkere regendag in een tweetalige gemeente aan de rand van Brussel, thuis bij de mama van Eddy Merckx. In Meensel-Kiezezem, ingedamd tussen de glooiende ruggen van Vlaams-Brabant, bracht zij op een zomerse zondag een zoon ter wereld die een kwarteeuw later de compleetste wielrenner aller tijden was geworden: op dat ogenblik vijf keer winnaar van Milaan-San Remo (1966, ’67, ’69, ’71 en ’72), vier keer na elkaar eindwinnaar van de Ronde van Frankrijk (1969, ’70, ’71 en ’72), driemaal Ronde van Italië (1968, ’70 en ’72), twee keer Parijs-Roubaix (1968 en ’70), twee keer wereldkampioen op de weg (1967 en ’71)...

Mama Merckx vergastte mij op roomgebakjes, marsepeintaartjes en heerlijke mokkakoffie uit haar eigen kruidenierszaak, Bij Jules en Jenny Merckx in het centrum van Sint-Pieters-Woluwe.

‘Eddy had een driewieler van als hij twee jaar oud was’, vertelde zij mij. ‘Hij botste daar altijd mee tegen de meubels, ge moet maar eens kijken, er zijn overal stukken af. “Klein Stanneke Ockers” noemde hij zichzelf. Toen Eddy zei dat hij wielrenner zou worden, kreeg ik een zenuwinzinking. “Eddy, op twintig jaar konden slechts twee renners met wielrennen hun brood verdienen: Rik Van Steenbergen en Rik Van Looy”, zei ik. “Ja, mama, da’s waar”, antwoordde Eddy, “maar waarom zou ik geen tweede Rik Van Looy kunnen zijn?”’

Mama Merckx wist niet eens wat dat was, een klassieker, een wielmonument. Zij was met voetbal grootgebracht. Al haar broers waren *voetballisten*. Zij kwam uit een gezin van zeven kinderen, haar jongste broer speelde bij Racing Tienen.

‘Het geluk van de kinderen is het geluk van de ouders’, zei mama Merckx. ‘Zo is ’t leven, hé. In onze winkel wordt zelden over Eddy gesproken, zeker niet als hij gewonnen heeft. Pas als hij ne keer geklopt wordt, komen de klanten binnen en zeggen ze: “Tiens, wat is er gebeurd? *Eddy a été battu!*” Waarop ik antwoord: “*Quand il gagne, vous ne dites rien!*” De mensen zeggen: “Wij kopen niet meer in uw winkel, Eddy verdient genoeg geld.” Je kan nooit voor iedereen goeddoen.’

Zonder gps, met een wegenkaart van Michelin als handleiding, zocht ik mijn weg naar Kraainem, een dorp van frisse lucht en mooie bomen aan de Woluwe, een zijrivier van de Zenne. Op een heuveltje op een lapje grond van 1600 vierkante meter, een eind van de bebouwde kom, in de Avenue des Bécasses, stond een lage, elegante villa – eigenlijk een chalet – met een salon in de kleuren bruin en grijs, met een tekening van prinses Maria-Esmeralda en een levensgrote foto van Eddy Merckx aan de muur. In de smalle gang pronkte een gouden fietswiel op de radiator van de centrale verwarming. Er waren vier slaapkamers, een sauna, douches, een wijnkelder, een fietsenstalling en een garage voor vier auto’s, die er alle vier stonden: een Mercedes, een Alfa Romeo 1600, een Mazda en een Peugeot 204. Ik had er een afspraak met Claudine Merckx, de echtgenote van Eddy, zijn *gendarme* volgens Hollandse gazetten, en ik zie er mij nog zitten, naast Claudine op de bruine sofa, met tussen ons de kleine Axel, enkele maanden oud, in een schommelwiegje. Er werd aan de deur gebeld: de melkboer.

‘Anne-Marie, betaal de melkboer eens’, riep Claudine.

Anne-Marie was het hulpje in de huishouding, het dienstmeisje.

‘Anne-Marie, zet eens koffie!’

‘Anne-Marie, de melk niet vergeten!’

‘Anne-Marie, betaal de bakker!’

‘Anne-Marie, je moet de vaat nog doen!’
Anne-Marie gehoorzaamde zonder morren.

‘Axel is geboren met de keizersnee’, zei Claudine, ‘net zoals Sabrina, zijn zusje. Ik moest van de dokter in bed blijven en nam hulp in huis: Anne-Marie stofzuigt en poetst, maar eten klaarmaken doe ik zelf – Eddy eet tweemaal per dag warm, met rijst of macaroni als voorgerecht – en mijn strijk doe ik ook zelf.’

‘Ik vond Eddy een toffe’, zei Claudine. ‘Er was kameraadschap. Hij zei niet veel. Eddy spreekt nooit veel. Hij heeft een gesloten karakter. Ik kan niet zeggen dat het tussen ons liefde op het eerste gezicht was. Er was wel sympathie, van in het begin, en uit sympathie en kameraadschap is liefde gegroeid.’

Zij hielden allebei van muziek, Eddy en Claudine: zij van Italiaanse deuntjes, hij verzot op Fats Domino, *Ain't that a Shame, I'm Walkin', There Goes (My Heart Again)*, twee kartonnen dozen vol lp's, de dozen stonden boven op zolder. Gestommel in de garage.

‘De mijne is er’, zei Claudine. ‘*De mijne*’ was Eddy Merckx *himself*, de Kannibaal, de Brusselse crack, de Zwarte Engel, de Brusselse zwartekop, de gesel van het wielerpeloton. Eddy kwam binnen, in zijn trui van wereldkampioen, zijn mond in een scheve grijns zoals Elvis Presley, en zette zich naast mij op de sofa, handen gevouwen in zijn schoot.

‘Mijn vrouw beredert mijn leven zoals een vrouw van een ander mens...’, zei Eddy Merckx. ‘Ik heb weinig vrienden... ben veel onderweg... wanneer ik thuis ben, dan liefst met mijn vrouw alleen.’

Hij was de eerste wielrenner, de eerste sportman tout court die ik ooit interviewde.

‘Sinds wij gehuwd zijn’, zei Claudine, ‘heb ik Eddy nooit één vraag gesteld over de koers. Ik zal nooit vragen: “Eddy, waarom ben je precies daar ontsnapt?” Nooit. De dag waarop de vrouw van een renner mee over de koers begint te praten, is 't gedaan met het huwelijk en met de carrière. Ik wil ook niet dat Eddy in de keuken komt. Of het een, of het ander, de keuken of de koers. Ieder moet z'n eigen domein hebben. Eddy heeft ook van mij geleerd dat hij niet zo'n blindelings vertrouwen in de mensen mag hebben.’

Ik interviewde Rik Van Steenbergen. ‘Ik, een gangster?’ Hij glimlachte eens. Freddy Maertens stond thuis op zijn hoofd, in zijn sokken, wat hij ‘yoga’ noemde. Met Roger De Vlaeminck leefde ik mij uit in het bolderspel of *krulbollen*, een Vlaams volksvermaak, een soort jeu de boules met houten schijven.

Na enkele maanden niette ik mijn reportages aan elkaar en zond het hele pakketje naar de uitgever die *De triomf van Buffalo Bill en de Scalpenjagers* publiceerde en drie maand later lag *De Flandriens* in de boekhandel, mijn eerste boek, met ondertitel: *Achter de schermen van de wielersport*, gedrukt op vijfduizend exemplaren met drie fotokaternen. Om de verkoop aan te zwengelen, organiseerde ik een wedstrijd ‘om ter rapst op de rollen rijden’ met ouderwetse fietsen op ouderwetse rollen. Mooie promostunt, dacht ik. Mijn tegenstrever was de enige echte Walter Godefroot: Dwars door Vlaanderen, Nokere Koerse, Ronde van Vlaanderen, Parijs-Roubaix, Scheldeprijs, Bordeaux-Parijs, groene trui Ronde van Frankrijk, Kampioen van België. Ik haalde mijn beste benen boven, zoals vroeger, toen ik sneller op bruggen en hellingen vloog dan het Spaanse klimmertje dat in 1959 de Ronde van Frankrijk won. Maar hoezeer ik mijn longen ook uit mijn lijf trapte, ik raakte geen meter vooruit, mijn benen wogen als cementzakken en toen de bel ging voor de

laatste ronde kon ik geen pap meer zeggen en stak Walter Godefroot zijn armen hoog in de lucht.

Voor Walter Godefroot lag er een dunne enveloppe-met-inhoud klaar voor bewezen diensten en onkosten, een niemendalletje voor een man met zijn palmares. Voor mij was er geen enveloppe, zelfs geen bloemen en geen kransen: op de stand van de uitgeverij lag *De Flandriens* metershoog opgestapeld en geloof het of niet, de verkoop van mijn boek was nul, nada, niks, niemendal, noppes.

Een foto nemen, een selfie, da's kinderspel tegenwoordig, met een smartphone, tablet of iPhone. In die tijd bestonden er geen smartphones, tablets of iPhones. Fotograferen was een hele onderneming met zware, dure fototoestellen, flashlampen, belichtingsmeters en filmrolletjes die in een zuurbad in een donkere kamer werden ontwikkeld, waarna de foto's met wasknijpers aan een waslijn werden gedroogd. In *De Flandriens* stonden drie fotokaternen van zestien foto's, achtenveertig foto's in totaal, waarvan zestien in kleur, tweeëndertig in zwart-wit. Een van de zwart-witfoto's was een close-up van Eddy Merckx in onderlijfje – een *marcelleke* – die zijn koersbroek laat zakken en per ongeluk zijn bilspleet toont aan heel de wereld. De uitgever had de foto op factuur gekocht van *La Gazzetta dello Sport*, een Italiaanse sportkrant. Om de verkoop van mijn boek te stimuleren, liet hij van de foto 20.000 posters drukken en zond hij de posters naar alle cafés in heel Vlaanderen. (Ik weet het, ik haal een oude koe uit de gracht, maar 't is zoals Boer Willy zegt: oude koeien geven de beste melk.) Radiostem Jan Wauters interviewde mij voor de micro van de toenmalige BRT.

'Je gaat hier last mee krijgen', zei hij.

'Waarmee, Jan?'

'Met die foto.'

'Welke foto?'

Ik was mij van geen kwaad bewust. Wat deden cafébazen? Zij hingen de poster in de toiletten. Wat deden klanten? Dronken klanten? Zij krabbelden er tekeningetjes op: een drol, twee drollen, een spuit, twee spuiten... Eddy Merckx stapte naar de rechtbank en de zaak kwam voor in kortgeding. De zitting nam de ganse voormiddag in beslag, alsof het een staatszaak was. Mijn uitgever verloor het pleit, de 'naaktfoto' diende uit het boek verwijderd op straffe van boete en binnen 24 uur moesten alle onverkochte boeken uit de handel worden genomen. Over de 20.000 posters werd op de zitting met geen woord gerept. De dag na het kortgeding pakten Vlaamse kranten op hun voorpagina uit met een pakkende hoofdtitel: 'Herrie om KONT-erfeitsel van Eddy Merckx!' en ineens wilde iedereen *De Flandriens* hebben, er volgde een stormloop op de boekhandel en vóór de termijn van 24 uur was verstreken, waren alle vijfduizend exemplaren van het boek verkocht. Moraal van dit verhaal: wil je een boek verkopen, laat dan je koersbroek zakken.

Dag op dag een jaar later werd Frank Vandenbroucke geboren, zoon van Chantal Vanruymbeke en Jean-Jacques Vandenbroucke, uitbaters van een hostellerie in Ploegsteert aan de zuidrand van België. 'Toeval', zeggen de mensen. De mensen hebben géén gelijk. Toeval bestaat niet.

Kom, volg mij, wij stappen opnieuw in de teletijdmachine van professor Barabas en worden naar het jaar 1998 van de vorige eeuw geflitst. Door omstandigheden – succesjes, fiasco's, kindje hier, kindje daar, kortom: goede jaren, slechte jaren – zat ik tussen vier muren in de gevangenis van de Begijnenstraat en dacht: als kind woonde ik in de Brederodestraat, Balansstraat, Brusselstraat, Braeckeleeerstraat, allemaal straten met een B, en nu ik tot

de jaren van verstand ben gekomen, woon ik opnieuw in een straat met een B, in de Begijnenstraat, in een cel van drie op vier meter met tralies voor het raam en een pispot onder m'n brits. Liggend op mijn metalen matras, handen onder het hoofd, luisterde ik via de radiodistributie naar het verslag van de vijfde etappe in Parijs-Nice: ijs, wind, regen, hagel, de etappe werd ingekort wegens een echte sneeuwstorm en toch reed Frank Vandenbroucke in witte leiderstrui 'op Merckxiaanse wijze' de boel 'aan frieten' (volgens ploegleider Patrick Lefevere) en snelde 'met panache' naar de top van de legendarische Col de la République.

De gouden jaren zijn terug, dacht ik, geen twijfel mogelijk, Frank Vandenbroucke is een flandrien van het kaliber Rik Van Steenbergen, Rik Van Looy, Eddy Merckx... Frank was 23 jaar. Verslaggevers noemden hem *Il Bimbo d'Oro*, God in het Land van de Vélo, het Godenkind, 'de nieuwe Merckx'.

Tijdrijden, klimmen, aanvallen, in waaiers rijden, sprinten, hij kon het allemaal. En precies op het ogenblik dat hij met zijn bergopbenen als een duiveltje-uit-een-doosje opdook uit het sneeuwtapijt en zijn armen in de lucht stak en de bloemenmeisjes om zijn hals vielen, ging het luikje van mijn celdeur open.

'Wil je mijn boek signeren?', vroeg de cipier en hij stak *De Flandriens* door het luikje. Een boek dat ik in vijftientig jaar niet had gezien. Met de glorieuze overwinning van Frank Vandenbroucke vers in gedachten en – laat ik eerlijk zijn – in de hoop op strafvermindering zette ik mijn krabbel op de blote poep van Eddy Merckx en het wonder geschiedde: de procureur des Konings meldde mij 'dat het Zijne Majesteit de Koning had behaagd mij gratie te verlenen' en zoals in een filmsprookje van Walt Disney zwaaide de poort van de gevangenis wijd open. Is dat niet wonderlijk?

Ik leerde Mieke kennen, *mijn* Mieke, een geschenk uit de hemel, onverwacht, zoals alle geschenken uit de hemel. Slank, blond, zeventien jaar jonger dan ik, negen centimeter groter. Als wij mekaar een zontje gaven, stond ik op mijn tenen en boog zij een beetje door haar knieën. In bed pasten wij als twee lepeltjes in elkaar. Omdat zij geboren was in Oost-Vlaanderen gingen wij in het heerlijke heuvelland van de Vlaamse Ardennen wonen, *le Pays des Collines* in het Frans. Achter de horizon lag de taalgrens. Op de taalgrens stonden koeien. Zij spraken Frans, maar hun uier barstte van Vlaamse melk. Ik plantte wijnranken aan, *druivelaars* in goed Vlaams, blauwe *muskaat* van het merk boskoop glorie. Er hingen zoveel kleine, blauwe, zoete druifjes aan, in trosjes, dat het water mij uit de mond liep enkel door ernaar te kijken. Van zodra mijn druifjes geplukt zijn, dacht ik, maak ik mijn eigen rioja, op traditionele wijze, zoals ik heb geleerd van de Spaanse wijnboeren van de *cooperativa* hoog in de bergen van El Priorat aan de Costa Dorada.

'Heb je een naam voor onze wijn?', vroeg *mijn* Mieke.

'*Rioja Boskoop du Pays des Collines*', antwoordde ik trots.

Een jaar na het overlijden van Frank Vandenbroucke, op weg naar het tuincentrum van de Boerenbond in Oudenaarde, belandde ik per toeval in café 't Parkske op een boogscheut van het Wielercentrum Ronde van Vlaanderen: ik zat met een acute blaasontsteking en moest plassen op iedere hoek van de straat. Café 't Parkske was het supporterscafé van Frank Vandenbroucke in de Vlaamse Ardennen. Zijn supporters noemden zich De FrankyBoys. In de rapte dronk ik een cola en haastte ik mij naar 't wc, en daar, tussen lege vaten en bierkratten, stond ik oog in oog met een muur vol foto's, posters, affiches en andere herinneringen aan flandriens van vroeger en nu, van Eddy Merckx, Roger De Vlaeminck en Walter Godefroot over Herman Van Springel,

Michel Pollentier en Freddy Maertens tot Johan Museeuw, Tom Boonen en Peter Van Petegem, de man van de streek. De gescheurde en verhakkelde poster van Eddy Merckx die zijn koersbroek laat zakken hing tot mijn verbazing broederlijk naast een glanzende, gesigneerde fotoaffiche in kleur van Frank Vandenbroucke in de beruchte sneeuwetappe van de 'Koers naar de Zon' zonder zon, de vijfde etappe van Parijs-Nice 1998, die ik met rode oortjes had gevolgd in mijn cel van drie op vier meter.

'Mag ik de poster hebben?', vroeg ik.

'Welke poster?'

'De poster van Eddy Merckx.'

'Om er wat mee te doen?'

'Aan de muur hangen, bij mij thuis, als herinnering.'

'Allez, 't is goed, voor 5 euro is de Merckx van u.'

'De gesigneerde affiche wil ik ook.'

'Welke affiche?'

'Frank Vandenbroucke, Parijs-Nice, 1998.'

'Neem maar mee', zei de cafébaas, 'en draag er goed zorg voor. Frank gebruikte ons toilet als kleedkamer na Nokere Koerse. In 2005 kwam hij met zijn supporters barbecueën. Frank is er niet meer, 't café is over te nemen en alle FrankyBoys zijn voor de rest van hun leven in rouw. Met vierhonderd leden was De FrankyBoys een van de grootste supportersclubs van 't land, maar een bordeel met buikdanseressen zoals het supporterscafé van Paolo Bettini is 't hier nooit geweest, nee.'

't Parkske staat leeg, nog steeds. De FrankyBoys zijn er niet meer thuis en Frank Vandenbroucke, *Il Bimbo d'Oro*, het Godenkind, 'de nieuwe Merckx' ook niet.